Když má člověk sny, můžou se i splnit

Někteří lidé mají ten dar, že vás dokáží výborně nabít, nadchnout a dokonce rozesmát. Srší z nich pozitivní energie a byť se nad obzorem stahují mračna, do poslední chvíle věří, že pršet nebude. Mají svá přání, a ona se jim plní. Důležité je nebát se něco si přát. „Volej k nebi přání, všechno bude k mání…" Panu Oldřichu Křížovi, dlouholetému opernímu pěvci, se jich během jednoho roku vyplnilo hned několik. Šermovat, režírovat, zahrát si ve filmu i v muzikálu… Jen jeden háček nevypočitatelné nebe seslalo, několikrát týdně Oldřich vzplane na hranici rukou svého vlastního syna v muzikálu Kladivo na čarodějnice…

● ***České Budějovice, Liberec, Plzeň, Státní opera, Národní divadlo, tam všude jste působil. Zanechal jste nějaké stopy také na zdejší půdě?***

Jediné moje rodinné pojítko s Prahou 6 byl strýc, herec František Hanus, který kdysi bydlel na Hanspaulce. My jsme taková ujetá divadelní rodina, máma zpívala, otec byl režisér. Jinak jsem po znovuotevření zpíval na Šárce Prodanou nevěstu a Rusalku a dvakrát jsem absolvoval Pražskou padesátku na kole. Dokonce jsme ji s naším týmem Národního divadla dvakrát vyhráli, tedy v kategorii divadelních týmů. Musím se tedy hanebně přiznat, že v prvním ročníku jsme v té kategorii byli úplně sami a ve druhém s Černým divadlem dva týmy. Ale to nevadí, historie se neptá a my máme dva poháry. Vždycky jel se mnou ředitel, Daniel Dvořák, a to i ve chvíli, kdy byl odvolán. On mě vlastně ke kolu dostal. Jednou se zmínil, že jezdí i závody, a že ho to hrozně baví. Tak jsem si řekl, když to ujede on, tak já taky, a oznámil Danovi, že pojedu s ním. Při prvním závodě, Znovínské padesátce, jsem myslel, že umřu. Dana jsem se držel asi prvních deset kilometrů a pak mi ujel. Ještě jsem zjistil, že ta trasa neměla padesát kilometrů, ale padesát tři, a ty poslední navíc už jsem pěkně proklínal… Když mě asi šest km před cílem předjela maminka, která měla za kolem tyč a na ní dítě s malým kolem a číslo, tak jsem si fakt říkal, jestli tam vůbec patřím. Ale když jsem dojel, tak mě to tak nadchlo, jak tam všichni leželi a pili pivo a jedli buřty, a vyhlašování, že jsem věděl, že to chci zažít ještě jednou. A tak jsem si koupil kolo a začal trénovat. První rok jsem najel 3200 km a odjel čtyři závody včetně Nova capu. Tam startovalo 2800 lidí a pouštěli nás 500 po pěti minutách. Já blázen jsem si zařídil číslo 99, takže jsem jel v první vlně. Navíc jsem byl na startu brzy, takže jsem si stoupl pěkně dopředu. My vyjeli a teď se přese mne hnaly davy těch opravdových sporťáků. Tak mě přejela první vlna, já je brzdil, oni mi nadávali… Pak mě dojela druhá vlna, pak třetí, čtvrtá…. Takže celý závod mě neustále někdo předjížděl. A rychle. Já myslel, že mě předjeli všichni alespoň dvakrát! To byla taková deprese. Ale nakonec to nedopadlo špatně, já byl nějaký 1650tý.

● ***V poslední době se často objevujete také na jiných prknech než těch operních, jak se to stalo?***

Operu dělám celý život. Ale spousta lidí má v určitém věku pocit, že život utíká a že musí něco změnit. Občas se dostanu do zajímavého projektu, který mě nabije, například když jsme dělali s bráchy Formany Krásku a zvíře v Národním divadle. Ale hledám jiné příležitosti a poslední tři roky se mi docela daří. Teď jsem se dostal k muzikálu, což je pro mne zase něco úplně nového. Pracoval jsem na Kladivu na čarodějnice, což je úplně jiný žánr, musím se hodně učit.

● ***Povíte nám něco blíže k muzikálu Kladivo na čarodějnice?***

Hraji děkana Lautnera, což je takový superklaďas. Celý příběh je na základě skutečných událostí, které se odehrály ve velkých Losinách a v Šumperku. Tenkrát tam upálili 102 lidí. Inkviziční soudy vedl Boblig z Edelstadtu a jedna z klíčových postav, které upálili, byl právě šumperský děkan Kryšof Lautner se svou kuchařkou Zuzanou. Syn hraje faráře Schmidta, který to celé spunktuje. Tím pádem vlastně může za to, že mě upálí. Dcera se ho ptala, jestli by si to s ním někdy nemohla prohodit, že by také tatínka poslala na hranici…

● *Je to silný příběh, dokonce prý jedna divačka omdlela během představení?*
To se stalo na jedné generálce, já u toho nebyl. Je pravda, že spousta známých mi říkalo, že na konci uroní slzičky. Člověk si uvědomí tu bezmoc. V podstatě je to totéž jako procesy v padesátých letech. Ta bezmoc vůči inkvizičnímu soudu, který mučením dokáže vytlouct přiznání z kohokoli. Scénárista Marek Kožušník vycházel ze skutečných výpovědí. Lautner byl údajně evangelický kněz a se Zuzanou oficiálně žil. On sám prošel všemi mučeními a nic nepřiznal, ale nakonec ho přinutili přes Zuzanu. Když začali mučit ji, byl ochoten přiznat cokoli. Nakonec ji stejně nezachránil a upálili je oba. Je to drsné, ale bylo to tak. A možná je dobře, že si to třeba mladí lidé uvědomí. Už možná proto, že procesy v padesátých letech nejsou tak vzdálené a ještě žijí lidé, kteří to pamatují. V historii se to opakuje neustále, stalinismus, fašismus…

● *Hodně škody napáchalo i náboženství…*
To spojení s církví je absurdní. Já se přiznám, že náboženství nemám moc rád. Připadá mi, že je vždycky trochu totalitní. Celou věčnost náboženství vyvolává války, když si vezmete, co se dělo třeba v Bosně, celé to bylo postavené na náboženských svárech. Já myslím, že člověk by měl mít morální kodex někde sám v sobě a podle něho by měl žít. Ne podle kodexu, který je stanovený někde jinde.

● *Koho byste na Kladivo pozval?*
V tomto muzikálu je všechno hodně na vážno, není tam moc momentů, kdy by se divák zasmál. Takže pro děti to moc k pochopení nebude. Ale od teenagerů výš určitě všem generacím. Je to zase něco jiného než film Kladivo na čarodějnice, spousta nádherných písniček. Byť je Divadlo Milénium zatím taková Popelka, snažíme se, aby o nás lidé věděli.

● *Září z vás spousta energie a dobré nálady. To je u vás normální?*
Na všem špatném se snažím hledat to dobré. Někdy jsem také výbušný, ale nemám rád konflikty. Když mi někdo provede něco zlého, tak v první chvíli jsem příšerně vytočený, ale pak se snažím najít nějaký pozitivní důvod toho, proč to ten člověk udělal. Celý život se snažím být pozitivní. Na rozdíl od mojí mámy. Koukáme třeba na mraky a já si říkám, to je dobrý, to se rozežene. A máma, to zas bude slejvák. A já říkám, mami, nebude, dokud neprší, tak prostě neprší...A možná je to pro život lepší.

● *Plní se vám přání?*
Tahle sezóna byla super, plní se mi životní sny. Kromě spousty rolí, filmu a režírování jsem si vždycky chtěl na jevišti pořádně zašermovat. V opeře to moc nejde, člověk se bojí o kolegy, takže jen šup šup a hlavně si neublížit. Ale na podzim jsem dostal nabídku, která se časově kryla s režírováním, na roli Athose ve Třech mušketýrech. Naštěstí jsem režíroval v Opavě a mušketýry zkoušel v Ostravě. Premiéry byly den po sobě. Trochu Kamikadze! Ale konečně jsem si zašermoval na jevišti proti profíkům, do kterých se nebojíte píchnout…..A hlavně rodina je zdravá a to je to nejdůležitější. Takže to byl úžasný rok.

● *Zaznamenal jste nějakou významnější životní zkušenost?*
Léta jsem měl strašně silný motor, který mě hnal dopředu. A to mě trochu ubíjelo, protože ve chvíli, kdy jsem se dostal o krok dál, tak jsem ten krok strašně rychle začal brát jako samozřejmost. A už jsem potřeboval další. Na jednu stranu mě to posouvalo a na druhou jsem byl pořád nespokojený. Pořád jsem měl strašnou touhu jít dál. Až teprve v Praze jsem se uklidnil a naučil se mít radost a pocit spokojenosti s tím, co je teď.

S Oldřichem Křížem si povídala Hana Vargová